

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی
تهران

درسنامه پرستاری بهداشت

مادران و نوزادان

تألیف:

دکتر زینب توکل

دکترای تخصصی بهداشت باروری

عضو هیأت علمی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد

صدیقه جمالی گندمانی

کارشناس ارشد مامایی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد

www.ketabo.ir

اندیشه رفیع
ناشر کتب علوم پزشکی

سرشیاسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
وضعیت رکورد

: توکل، زینب، ۱۳۶۲-
: درسنامه پرستاری بهداشت مادران و نوزادان/ مولفین زینب توکل، صدیقه جمالی گندمانی.
: تهران: اندیشه رفیع، ۱۳۹۹.
: ۲۲۲ص: مصور، جدول.
: 978-622-273-042-0
: فیبا
: آشنایی و زایناب-- پرستاری
: Maternity nursing
: مادر و نوزاد
: Mother and infant
: عقمی
: Infertility
: جمالی گندمانی، صدیقه، ۱۳۶۴-
: RG۹۵۱
: ۶۱۸/۲۰۳۳۱
: ۷۵۵۴۲۷۱
: فیبا

نام کتاب:	درسنامه پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
مؤلفین:	دکتر زینب توکل، صدیقه جمالی گندمانی
ناشر:	اندیشه رفیع
نوبت چاپ:	اول - ۱۴۰۰
صفحه آرای:	محمّد ایمانی
شمارگان:	۵۰۰
لیتوگرافی:	ندای دانش
چاپ:	نگرش
صحافی:	بعثت
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۷۳-۰۴۲-۰
قیمت:	۱۱۰,۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: اندیشه رفیع

خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، مقابل اداره

پست، ساختمان ۱۲۶، طبقه دوم. تلفکس: ۶۶۹۵۰۳۹۳

تلفن: ۶۶۹۷۰۵۱۸ - ۶۶۹۷۰۵۱۷ - ۶۶۹۷۱۴۱۴

نمایندگی‌های فروش:

• بابل	کتابفروشی اندیشه
• مشهد	کتابفروشی مجد دانش
• تبریز	معاونت پژوهشی جهاد دانشگاهی
	کتابفروشی شیرنگ
	کتابفروشی بابک
• شیراز	کتابفروشی جمالی
	انتشارات دانشگاه شیراز
• کرمان	کتابفروشی پایپروس
• ارومیه	شاهد و ایثارگران
• اردبیل	کتابکده خیام
• اهواز	کتابفروشی رشد
• خرم‌آباد	کتابفروشی نشر و قلم
• زاهدان	کتابفروشی بیماری‌های خاص
• گرگان	کتابفروشی جلالی
• قم	کتابفروشی فانوس اندیشه
• بوشهر	نمایشگاه دائمی دانشگاه پزشکی
• سمنان	کتابفروشی اشراق
• شهرکرد	کتابفروشی کالج
• قزوین	کتابفروشی حکیم
• کاشان	خانه کتاب
• همدان	روزاندیش
• یاسوج	خانه کتاب
• یزد	کتابفروشی آرمان
• اصفهان	کتابفروشی پارسا
	کتابفروشی مانی
• ساوه	کتابفروشی کوثر
• ایلام	کتابفروشی رشد

مقدمه مؤلفین

امروزه همگان اذعان دارند که سلامت یک جامعه در گرو سلامت خانواده آن و سلامت خانواده نیز بیش از همه در گرو سلامت مادر است. نقش مهم و تاثیرگذار مادران در رشد و تکامل فرزندان آنچنان قابل توجه و تأمل است که به جرات می‌توان گفت هر جامعه‌ای که برای ارتقا و حفظ سلامت مادران خویش سرمایه‌گذاری علمی، اقتصادی و فرهنگی نماید، به توسعه یافتگی دست خواهد یافت. از این‌رو تربیت مراقبین سلامت کارآمد در این زمینه امری حیاتی به‌شمار می‌رود. لذا با توجه به دخیل بودن پرستاران در امر مراقبت از مادران و نوزادان تهیه منابعی مناسب ضروری می‌نمود.

منابع متعددی در این زمینه در دسترس اساتید و دانشجویان محترم پرستاری قرار دارد اما با توجه به اینکه متخصصین مربوطه از جمله متخصصین سلامت باروری و مامایی که در این زمینه مشغول به تدریس هستند با اندکی تسلط بیشتر بر مطالب مربوطه می‌توانند منبع مناسب‌تری را تهیه نمایند؛ برآن شدیم تا به حول و قوه الهی با مطالعه کتب تخصصی مامایی و منابع به‌روز شده سلامت مادران و نوزادان اقدام به تهیه کتاب حاضر نماییم. کتاب حاضر با در نظر گرفتن سرفصل شورای عالی برنامه‌ریزی رشته پرستاری و با نگاه دقیق‌تر به مباحث سلامت مادر، کودک، باروری و مامایی تهیه و تنظیم شده است و جهت تدریس واحدهای پرستاری بهداشت مادران و نوزادان و پرستاری اختلالات سلامت مادران و نوزادان کامل و مناسب است.

مؤلفین بر خود لازم می‌دانند از همت خانم‌ها نسرین توکلی، فاطمه محمدی، الهه حسن‌زاده، سیمین‌دخت بابایی‌فر، شیما زمانی، نجمه صحرانورد و مهتاب ماهوشی (دانشجویان کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد) که جهت تالیف کتاب حاضر با مؤلفین همکاری نمودند، تشکر و قدردانی نمایند.

امید است تهیه این کتاب توسط اساتید گروه سلامت باروری و مامایی بتواند گامی موثر در ارتقای سلامت مادران و نوزادان و افزایش آگاهی و عملکرد بهینه دانشجویان پرستاری در زمینه بهبود سلامت مادران و نوزادان و در نهایت بهبود سلامت جامعه باشد.

دکتر زینب توکل
صدیقه جمالی‌گندمانی
بهار ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۳۸	بند ناف	۱	فصل اول - کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
۳۹	مایع آمنیوتیک	۱	اهداف ویژه بهداشت مادران و نوزادان
۴۰	جفت	۲	استانداردهای مراقبت بهداشت مادران و نوزادان
۴۲	گردش خون جنینی	۳	فرآیند پرستاری در پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
۴۴	فصل چهارم - بارداری و تغییرات فیزیولوژیک مرتبط با آن ..	۴	شاخص‌های حیاتی سلامت مادران و نوزادان
۴۴	بارداری	۷	بحران بارداری
۴۴	تشخیص حاملگی	۷	نظریه بحران
۴۶	تعیین سن بارداری	۹	پذیرش نقش مادری
۴۷	تخمین زمان زایمان (EDC)	۱۰	نظر اسلام نسبت به نقش مادر
۴۸	سه ماهه‌های بارداری	۱۱	مفهوم پدری
۴۸	تغییرات فیزیولوژیک دوره بارداری	۱۱	پذیرش نقش پدری
۵۸	فصل پنجم - شکایات شایع بارداری	۱۲	نظر اسلام نسبت به نقش پدر
۵۸	تهوع و استفراغ بارداری	۱۳	خانواده
۵۸	سوزش سر دل	۱۴	مراحل رشد خانواده
۵۹	یبوست	۱۵	سازگاری اعضای خانواده با تولد فرزند
۵۹	افزایش برافروختگی	۱۷	فصل دوم - آناتومی و فیزیولوژی اندام تناسلی زنانه
۶۰	پیکا (هرزه خجاری)	۱۷	اندام تناسلی خارجی
۶۰	کمردرد	۱۹	اندام تناسلی داخلی
۶۰	انقباضات و کرامپ ساق پا	۲۰	رحم
۶۰	خستگی و بیخوابی	۲۲	تخمندان
۶۱	ادم اندامها	۲۲	ساختارهای نگهدارنده
۶۱	آلرژی در بارداری	۲۴	سیکل اندومتری
۶۱	علائم کم‌خونی	۲۶	بلوغ
۶۳	فصل ششم - مراقبت‌های دوره بارداری	۲۸	سندرم پیش از قاعدگی
۶۳	پرونده مراقبت دوره بارداری	۲۸	اختلالات قاعدگی
۶۴	شرح حال در پرونده پرینتال	۲۹	آمنوره
۶۵	تاریخچه طبی مادر	۳۰	خونریزی‌های غیرطبیعی رحمی
۶۵	سابقه خانوادگی	۳۰	یائسگی
۶۷	تست‌های آزمایشگاهی در بارداری	۳۳	فصل سوم - لقاح و رشد و تکامل جنینی
۶۹	آموزش بهداشت فردی به مادر باردار	۳۴	تکامل تخمک لقاح یافته (زیگوت)
۷۳	آموزش بهداشت روانی در بارداری	۳۵	لانه‌گزینی
۷۹	فصل هفتم - روش‌های ارزیابی سلامت جنین	۳۵	تقسیم توده سلولی داخلی
۷۹	ارزیابی حرکات جنین توسط مادر (FAD)	۳۶	غشاهای جنینی
۷۹	مانیتورینگ خارجی جنین (EFM)	۳۶	پرده کوریون
۸۰	مانیتورینگ داخلی جنین (IFM)	۳۷	دوره‌های زندگی جنینی